

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

In 2019 is het Rijk (SZW, OCW, VWS en BZK) samen met de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba het programma BES(t) 4 kids gestart. Het programma heeft als doel om een stelsel van veilige, kwalitatief goede en (financieel) toegankelijke kinderopvang in Caribisch Nederland te creëren, zodat kinderen (0-12 jaar) een perspectief op een betere toekomst hebben doordat zij via de kinderopvang gericht worden gestimuleerd in hun ontwikkeling, en ouders in staat worden gesteld om inkomen te verdienen omdat zij hun kinderen naar de opvang kunnen brengen. Het stelsel zal worden verankerd in het wetsvoorstel kinderopvang Caribisch Nederland.

2. Wie zijn betrokken?

Het voorstel is vanuit het programma BES(t) 4 kids ontwikkeld in nauwe samenwerking met de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Via de openbare lichamen zijn ook kinderopvangorganisaties en andere lokale partners betrokken. Daarnaast zijn de RCN-unit SZW en de Inspectie van het Onderwijs betrokken. Ook is de PO-raad in april meegenomen in de ontwikkelingen.

3. Wat is het probleem?

Op dit moment is er veel armoede op de eilanden. Ouders moeten vaak meerdere banen hebben om rond te komen. De kinderopvang is voor veel gezinnen erg duur om gebruik van te maken. Daarnaast hebben kinderen een grote kans op ontwikkel- en leerachterstanden, onder andere veroorzaakt door de armoedeproblematiek en het vaak lage opleidingsniveau van ouders. De kwaliteit en toegankelijkheid van de kinderopvang op Caribisch Nederland laat te wensen over.

4. Wat is het doel?

Het wetsvoorstel heeft als doel om een stelsel van veilige, kwalitatief goede en (financieel) toegankelijke kinderopvang in Caribisch Nederland te creëren, zodat kinderen (0-12 jaar) een perspectief op een betere toekomst hebben doordat zij via de kinderopvang gericht worden gestimuleerd in hun ontwikkeling, en ouders in staat worden gesteld om inkomen te verdienen omdat zij hun kinderen naar de opvang kunnen brengen. Het wetsvoorstel bevat hiertoe een kwaliteitskader, een financieringsstelsel, en een toezicht- en handavingsstelsel.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Het uitgangspunt van het wetsvoorstel is dat kinderen in Caribisch Nederland recht hebben op dezelfde kansen om zich optimaal te kunnen ontwikkelen als kinderen in Europees Nederland, en ouders moeten net als in Europees Nederland gebruik kunnen maken van kinderopvang. De Wet kinderopvang geldt niet voor Caribisch Nederland. Dit wetsvoorstel creëert een kinderopvangstelsel dat gehoor geeft aan het uitgangspunt en past bij de Caribische context.

6. Wat is het beste instrument?

Om het kinderopvangstelsel duurzaam te borgen op een manier die passend is bij de situatie in Caribisch Nederland, is een specifieke wet voor Caribisch Nederland nodig. Dit wetsvoorstel voorziet daarin.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Burgers:

- Kinderen: kinderen die naar de kinderopvang gaan worden opgevangen in een veilige en prettige omgeving, waar zij doelgericht en spelenderwijs worden gestimuleerd in hun ontwikkeling.
- Ouders: ouders kunnen hun kinderen naar financieel toegankelijke kinderopvang brengen, zodat ze zelf naar hun werk kunnen gaan. Ze kunnen ervan op aan dat de kinderopvang een veilige en goede plek is voor hun kinderen.

Bedrijven: het wetsvoorstel heeft gevolgen voor kinderopvangorganisaties. In het wetsvoorstel zijn kwaliteitseisen opgenomen waaraan de kinderopvang moet voldoen. Het wetsvoorstel bevat ook een financieringsstelsel. Op basis van de directe financiering vanuit de Rijksoverheid kunnen de kinderopvangorganisaties opvang bieden die voldoet aan de kwaliteitseisen. Met dit wetsvoorstel wordt de bekostiging van het stelsel duurzaam georganiseerd. Daarnaast zal er toezicht worden gehouden op de kwaliteit en de rechtmatigheid. De Inspectie van het Onderwijs zal als toezichthouder op de kwaliteit jaarlijks een inspectiebezoek brengen aan de kinderopvangorganisaties. Indien een organisatie niet voldoet aan de eisen, kan de inspectie handhavinginstrumenten inzetten waar zij in mandaat van de Minister van SZW over beschikt.

Overheid:

- Rijksoverheid: De Rijksoverheid is de beleidsmaker en wetgever, en stelt door middel van dit wetsvoorstel de kaders vast voor de kinderopvang in Caribisch Nederland. Daarnaast is de Rijksoverheid verantwoordelijk voor de vormgeving en uitvoering van de bekostiging van de kinderopvang. De uitvoering van de bekostiging zal komen te liggen bij de uitvoeringsorganisatie, die nauw zal samenwerken met het openbaar lichaam. Tot slot is de Rijksoverheid ook systeemverantwoordelijke voor de kinderopvang. Dat betekent dat de Minister van SZW bij ernstige situaties kan ingrijpen en namens het openbaar lichaam kan handelen.
- Openbare lichamen: Het openbaar lichaam speelt een belangrijke rol in het goed laten functioneren van het kinderopvangstelsel. Concreet schrijft het wetsvoorstel verantwoordelijkheden toe aan het openbaar lichaam op de volgende onderdelen: 1) het opstellen van de Eilandsverordening kinderopvang; 2) het verstrekken en intrekken van exploitatievergunningen aan kinderopvangorganisaties op basis van de Eilandsverordening kinderopvang; 3) het bijdragen aan de doorlopende ontwikkel- en leerlijn door tenminste twee keer per jaar een gezamenlijk overleg te organiseren met de kinderopvang en de basisscholen op het eiland; 4) het zorg dragen voor begeleiding en ondersteuning aan gastouders indien die via de Eilandsverordening kinderopvang worden toegestaan op het eiland; 5) het organiseren van onafhankelijke bemiddeling in het geval dat een ouder een klacht heeft over een kindercentrum of gastouder; 6) het bijdragen aan het toezicht en de handhaving op de kinderopvang; 7) het verstrekken van kindplaatssubsidies in het kader van het lokale armoedebestrijdingsbeleid; 8) het deelnemen aan het jaarlijks overleg tussen het Rijk, de openbare lichamen, de Inspectie van het Onderwijs en de uitvoeringsorganisatie; en 9) het verstrekken en ontvangen van gegevens nodig voor de uitvoering van het wetsvoorstel. Punten 3, 4, 5, 8 en 9 zijn (deels) nieuwe rollen voor het openbaar lichaam. NB bij het opstellen van dit wetsvoorstel zijn de openbare lichamen nauw betrokken.

Milieu: dit wetsvoorstel heeft geen specifieke gevolgen voor het milieu.

In hoofdstuk 7 van het algemene deel van de Memorie van toelichting worden de gevolgen voor de afzonderlijke partijen uitgebreid toegelicht.